

ALBINA

REVISTA ENCICLOPEDICA POPULARA

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an: în țară	Lei	5
" " " străinătate	" 	8
Un număr		15 banf.

S U M A R :

Toma Dicescu, Isvorul.—*Gheorghe Adamescu*, Vasile Alexandri.—*Spiridon Popescu*, Taifasuri cu moș Gheorghe.—*D. Popescu*, Rîia.—*G. C.*, Cum e făcută lumea și din ce e?—*P. G.*, Biserica catedrală din București.—*G. Moianu*, Albina.—*Tolstoi*, Sluga dracului.—*D. Constantinescu*, Mișcare și repaos.—*T. Radu*, Băuturile aperitive.—*I. Oceanu*, O fermă-lăptărie model.—Serbări școlare.—Felurimi.—Apel.—Sfaturi practice.—Adrese către redacție.—Poșta Redacției.

Ilustrațiuni: Vasile Alexandri (portret).—Mitropolla din București.—Peisagiu de la țară.

PRIVIRI ÎN NATURĂ (1)

ISVORUL

ată, tată, mor de sete, limba-mi este uscată, picioarele îmi sînt slăbite și obosite, nu mă mai pot ține după tine!» Așa se vaită un băiat de 12 ani către tatăl său, pe care-l însoția într'o călătorie, după ce făcuse un drum de vre-o patru césuri, pe o căldură mare. Tatăl, care îndemnase însuși pe iu-

bitul său să-l întovărășască la drum, simția îndoit și întreit plîngerile copilului său și setea lui arđetore, dar nu putea să-i ajute în nici un chip: nicăieri nu se găsea nici un pic de apă, ca să potolască setea băiatului! Să caute vre-un

(1) Incercare de concentrațiune a învățămîntului religios cu cel al naturii.

Centrul în jurul căruia se grupază tratarea este capitoul IV din evangelistul *Ión*, vers 7—15: „Contorbirea lui Isus cu Samariténca.”

isvor într'un șes nisipos ar fi fost muncă în zadar și ar fi zăbovit numai pe drum.

Tatăl, coprins de milă pentru copilul său, îl îndemnă să puie câte un firicel de iarbă pe limbă, ca să se mai răco-rească.

Petrea încercă și acesta, dar totul de geaba, setea tot îl ardeă și el nu mai fu în stare să mergă înainte. Atunci tatăl său îi arată un munte înalt și îmbărbătează pe obositul băiat cu vorbele: «veți colo, din acel munte isvorasce un

frumos isvor, care va trece pe lângă calea noastră, spre a curge în vale; fii voinic, în curînd o să ajungem la acest isvor și vei bea și te vei sătura.» Băiatul apucă pe tatăl său de mână, încurajat prin nădejdea că în curînd va avea apă. Ce nu pôte nădejdea!

Nu mai trecu de cât vre-un ceas și ei ajunseră la pôlele muntelui. Dintr'o crăpătură de stîncă curgea o apă rece de isvor, limpede ca cristalul și care cădea într'un basin rotunjit în stîncă. Petrea în dorința de a-și răcori limba arsă de sete, se repede la isvor, dar tatăl îl oprește, să se răco-rească mai întăi, spre a nu-și vătămă sănătatea prin băutura prea grăbită. Voința tatălui, fie dulce sau amară, eră poruncă pentru Petrea, băiat supus și ascultător. Număi cînd tatăl său îi dete voie, atunci el beu cu nesațiu, mîncînd și o bucată de pîine. Acum se simți din nou întărit.

Căt de răcoritóre este bęutura !

— Nicı o dată n'am mîncat bucățica mea de pîine cu mai

multă poftă, strigă micul călător, acum ași putea să merg încă dece ceasuri !

Tatăl priviă cu bucurie cum se înviorase micul său tovarăș, care pentru prima oră întreprindea o călătorie pe jos așa de lungă.

— Veđi băiete, ce bună e pîinea, când meriți să o mănânci? Bagă tu de sémă, cât prețuiesce o bătură de apă rece, și cât de mult sîntem datorî să mulțumim bunului Dumnezeu? De câte-orî n'ai bătut din fîntina din curtea noastră și n'ai bătut cu atîta mulțumire ca acum, când ai putut să-ți potolești setea?

— Iți fágăduiesc, iubitul meu tată, că nu voi mai gusta nici o bucățică de pîine, nici o picătură de apă, fără să mă gândesc și fără să mulțumesc bunului Dumnezeu.

— Să ții, dragul meu, fágăduiala ce acum o dai, îi răspunde tatăl, căci singură *recunoscința* este, ce putem să o dăm părintelui ceresc. El nu cere de la noi de cât mulțumire din tot sufletul nostru. Ia, să ședem vre-o jumătate de ceas sub acest fag umbros și să ne odihnim nițel. Ei se aședară sub umbra desă a copacului și zefirul mișcând frunzișul îi răcoriă. Înaintea lor se înălță muntele. Acum băiatul nu mai eră obosit, și nici tata nu mai simția nici un pic de oboselă, căci iubitul său copil nu mai eră obosit! Eră o privelise încântătoare. De jur împrejur totul părea nou pentru copil; el își aruncă privirile în toate părțile, dar de o dată își pironi ochii țintă la munte și duse: «ia uităte, tată, cât de înalt este muntele, par'că el ține bolta cerului? Cum se face de iese izvorul din munte? Ce, ore nu s'că el nici o dată? Câtă lume mórta de sete, nu se va fi rēcorit din apa lui!»

Tatăl priviă suriđend pe tovarășul său și îi duse: «Dacă n'ai fi fost așa de obosit și însetat, de sigur, tu n'ai fi observat izvorul, ci ți-ai fi căutat de drum. Muntele se ridică mărēț pînă la nori și stă neclintit ca o cetate tare; în sînul său este ascunsă o provisiune bogată de apă nu numai pentru acest izvor, ci pentru miî de isvóre ca acesta. Tu ai dreptate, mulți, mulți de tot s'aũ rēcorit póte la acest izvor! Ori-ce călător este poftit de el prin-murmurul, șopotela și luciul micelor sale unde. Tu ai simțit chinul setei, dar ai avut și plăcerea de a ți-o potoli. Scii tu însă că mai

este și o altă sete, afară de aceia care slăbește corpul și usucă limba?»

— Nu prea înțeleg ce voiesci să dici, tată, răspundea băiatul gânditor.

— Adu-ți aminte, țise tata, de vorbele Domnului nostru Ius Christos ; scii tu acea istorie ?

— Da, răspunse Petrea, acum îmi aduc bine aminte. Și lui Hristos i-a fost o dată tare sete, și voiă să bea apă din urciorul unei femei, la puțul lui Iacob.

— Tocmai acésta voiam, continuă tatăl. *Christos* voiă să bea apă din urciorul femeii care erà la puț; ea erà gata să-l servescă, însă se miră că *El* voiă să bea din urciorul ei, căci ea erà Samaritencă, pe când *El* erà Iudeu. Și Domnul Christos îi țise : «Dacă ai scii cine este Acela ce-ți dice : dă-mi să beau, tu i-ai cere să-ți dea apă vie.» Femeea se miră și țise : «Cum, tu n'ai nici găletă cu care să scoți apă și puțul este adînc ! Ore ai tu alt-fel de apă ?»

Acum Christos duceă vorba de la apa lui Iacob la o altă apă ; de la apa naturală, la apa cea cerescă, la apa vie.

Tot cel ce bea din acéastă apă, diceă Christos femeii, iarăși va însetă, iar cel ce va bea din apa ce eă i-o voiă da, nu va însetă în veci ; acéastă apă se va preface într'un *isvor* *isbucnitor* în veci.

— Pricepî tu acum, iubitul meu fiu, că mai este și o altă sete de cât cea naturală ; că mai este o alt-fel de fîntînă de cât puțul lui Iacob, ori de cât puțurile năstre ; că mai este prin urmare și o alt-fel de băutură de cât aceea ce o beuși tu din acest isvor ?

Petrea ascultă cu mare băgare de sémă, și apoi rupse tăcerea cu cuvintele următore : «Așă este, tată, acum îmi aduc aminte de tótă istoria din Biblie ; am învățat-o în școlă, dar nu prea îmi aduceam bine aminte. Dar cum se face, tată, că tu ai părăsit așă de mult școlă și tot scii povestirea așă de bine ?»

— Am învățat-o, copile, bine în școlă, și apoi am mai citit-o și am și auđit-o de atâtea ori la biserică, unde eă ascult cu multă băgare de sémă și evlavie tot ce se cetesce în biserică, de la început pînă la sîrșit ! Dar acum ai putea tu să-mi răspunđi, dragul meu, ce fel de apă va fi fost aceia, ce Christos voiă să o dea femeii ?

— Domnul nostru o numește apa vieții eterne și care va isbucni din noi și va curge în cer și noi nu vom mai inseta atunci.

— Acésta ai ținut-o bine minte. Așa dar mai avem și altă apă de cât aceia din puțul lui Iacob, de cât aceia de aci, isvorită din munte. Învățătura divină a adevărului ceresc și darul înalt care pătrunde sufletul nostru, acésta este apa vie ce o înțelege *Domnul nostru* s'o deă. Acela ce primesce în inima lui învățătura sfintă, acela va deveni cuvios și virtos; acela iubesc din totă inima pe bunul Dumnezeu; acela va dobândi fericirea veșnică, pe care ne-a câștigat-o Domnul nostru Isus Christos prin mórtea sa de bună voie. Înțelegi tu acum, fiul meu, că Christos doriă ca lumea să bea din acel isvor? Dar unde să-l găsim?

— În școlă, tată, învățăm adevărurile ceresci.

— Ai dreptate, în școlă și în biserică; dar unde este puțul din care s'o scótem?

Petrea tăcu. Tatăl ridică mâna și dișe cu un ton solemn: «Veđi, fiul meu, cum muntele acesta stă neclintit, cum se ridică către cer, cum lasă să isvorască din interiorul său fără încetare apă rece, ca toți cari trec și vor să-și potolască setea să bea după plăcere, și care apoi curge pe fața pămîntului ajungând din apă în apă pînă în mare, tot asemenea și Christos a întemeiat pe pămînt un *munte spiritual*, a căruí vîrf ajunge la cer și a căruí póle coprinde tot pămîntul; a căruí apă isvorită din cer se răspîndesc din sinul său peste lumea întregă, *de adapă pe toți, curăță pe toți, răcoresce pe toți*. Acest munte spiritual este sfînta biserică.

Apa Dumnezeéscă curge de aprópe de 2000 de ani și se varsă în eternitate

Cunosei tu acum, iubite fiu, acea apă și acel isvor?

Tu ți-ai potolit setea din isvorul de aci și te-ai bucurat; setea pentru apa vie, spirituală, trebuie s'o deșteptăm în noi prin rugăciune, virtute și dorințe spre cele ceresci, prin iubirea căldurosă către *Domnul*. În școlă și în biserică tu bei deja din acest isvor; nu uită să fii tot așa de recunoscător și mulțumit pentru fie-care bătură din puțul ceresc, precum ești acum, după ce ți-ai potolit setea!

— Iți mulțumesc, iubitul meu tată, că m'ai luat cu tine,

căci n'ași fi putut află acestea tôte. Mă voiți silî în școlă și mă voiți rugă în biserică, cum tu mai învățat.

— Ține-ți făgăduiala dată, și acum hai să ne vedem de drum!

Toma Dicescu.

VASILE ALEXANDRI

— Notiță despre viața lui —

i se pare că în luna Maiu, luna florilor, este momentul potrivit a da portretul și câte-va notițe despre Alexandri, gîngășul poet care a cântat într'un mod maestru florile în opera sa «Concertul în luncă» și pe care un alt scriitor l-a numit «rege al poeziei.»

Vasile Alexandri se născu în anul 1821 în orașul Bacău și-și făcu primele studii într'o școlă francesă din Iași; apoi fu trimis la Paris ca să învețe medicina. Acést a însă nu se potrivîa de loc cu caracterul și înclinările sale; de aceea a renunțat. A mai încercat să învețe matematicile, dreptul, dar nu i-au plăcut. S'a mulțumit să se întorcă în țară pe la 1839 cu titlul de bacalaureat, cum s'a întîmplat mai cu toți bărbații noștri din generația de la 48, cari au învățat singuri.

|| Când se întorse în țară, Mihail Cogălnicenu, prietenul său din copilărie, publica revista «*Dacia literară.*» Aci tipări Alexandri prima sa lucrare «*Buchetiera din Florența,*» a-mintire dintr'o călătorie în Italia.

O întîmplare tristă îl silesce să părăsescă Iași: mamă-sa mîre. Tot atunci guvernul suspendă fîia lui Cogălnicenu. Ce să facă tînărul poet? Nimic nu-ți oferă consolațiune în asemenea momente ca liniscea naturii. Se duse deci prin munți, trăi singuratic prin sate, în mijlocul țaranilor; le ascultă poveștile, doînele, cîntecele bătrînesci, horele și i se desfășură în față-i un orisont necunoscut: descoperi un nespus farmec în tôte acele producțiuni, cari i-arătau într'un

Vasile Alexandri.

mod nemeșteșugit sufletul poporului. Se gândi atunci să le scrie și să le dea la lumină. Așa și făcù, după ce mai îndreptă pe ici, pe colo, unde i-se părea lui că este nevoie. Am făcut — dice dînsul — că giuvaerghiul care lucrăză diamanul și-i dă mai mare preț, făcendu-l briliant.

Este un moment foarte important în istoria culturii noastre aparițiunea lucrărilor adunate de Alexandri. Toți cititorii rămaseră uimiți în fața frumuseților poetice cuprinse în acea colecțiune, de și mulți nu pricepeau de unde sînt acele poezii și timp îndelungat s'a crezut că sînt *compuse* de Alexandri.

Să fi dis atunci într'o adunare că sînt făcute de țărani, ai fi vedut deci de ochi cari te-ar fi privit cu dispreț ori cu milă, în tot casul cu neîncredere. «Ce fel, Ion Ciobanul a făcut așa lucruri frumoșe?... Cum? Argatul nostru să facă poezii?... Vai, dar nu se pôte Domnule!»

Și cu tôte acestea, așa eră. Alexandri însuși dice în prefață că acele produsuri sînt «*comori neprețuite de simțuri duioșe, de idei înalte, de notițe istorice, de credări superstițioșe, de datini strămoșesci și mai cu sēmă de frumuseți poetice pline de originalitate și fără sēmēn în literaturile străine.*» Atât în țară cât și în străinătate s'au făcut felurite studii asupra poeziilor poporane și de atunci s'a înțeles importanța lor pentru literatură.

Alexandri nu s'a mărginit a culege și a îndreptă operele poporului, ci s'a adăpat însuși de la acest izvor de apă curată și limpede de munte. Primele lui poezii sînt imitațiuni după popor și apoi în tot ce a mai scris se vede încă aceea dulcēță a graiului pe care o învățase de la păstorii și de la bătrînii sfătoși cu cari își petrecuse câte-va din cele mai frumoșe zile ale vieții sale.

Ast-fel publică el volumul «*Doine și lăcrămioare.*» Aci găsim «Sora și Hoțul,» episod din viața haiducilor; «Baba Clônța,» tipul unei bătrîne vrăjitoare, care șade pe călcăie

In tufarul cel uscat
Și tot cată ne 'ncetat
Când la luna cea bălaie,
Când la focul cel din sat...

Tot în volumul acesta este cunoscuta poezie «*Steluța,*» pe care au cântat-o mulți din noi în momente de duioșă

emoțiune. Poetul eră logodit. Tînăra lui logodnică, fiind suferindă, se duse cu familia în Italia. El o urmă și a avut nenorocirea s'o vadă pierind sub ochii săi. Atunci exclamă el acea mișcătore invocațiune:

Tu, care esci pierdută în négra vecinicie
 Stea dulce și iubită a sufletului mieu
 Și care odinióră luciaî atăt de vie
 Pe când eram în lume tu singură și eü!...

La 1840, Domnitorul Mihail Sturdza al Moldovei, voinđ să reorganizeze teatrul, numi o comisiune compusă din Alexandri, Negruzzi și Cogălniceanu. Greu lucru, pentru-că pe vremea aceia nu erau piese, nu erau actori, nu erau costume și decoruri, nu eră nici lumea deprinsă cu teatrul. Trebuia dar acești bărbați să facă un teatru din nimic. Atunci începū Alexandri să scrie și de atunci produse un șir întreg de lucrări: *Iorgu de la Sadagur*, *Cóna Chirița*, *Millo Director*, *Barbu Lăutarul*, ș. a., ... aū rămas pînă adî ca tipuri caracteristice.

Piesele lui Alexandri aveau un scop fôrte înalt: să îndrepteze relele societății, să facă pe ómenî să-și vadă singuri cusururile lor, să răspîndească idei de reformă. El ride de bătrînii ruginiți, cari nu vor să schimbe nimic din ce aū apucat; dar ride și de tinerii cari se duc puțin în străinătate și apoi când se întorc nu le mai place nimic, ba își urăsc și țara. El ride de cei cari își schimonosesc limba strămoșescă, amestecând-o cu vorbe franțusesci pocite; dar ride și de cei ce se socotesc prea învățați și cari—pe vremea aceea—scilciază limba románescă, cređend că o apropie de latină. Intr'o piesă ride de cei cari alérgă cu limba scósă după slujbe; în alta batjocoresce pe mamele cari daū în vînt să-și mărite fetele ca să scape de «piatra din casă.» Peste tot întelegi că Alexandri nu urmăriă numai să scrie o piesă care să facă lumea să riđă, dar să dea și sănătose învățături pentru buna purtare în familie, în societate.

În Moldova, la 1848, nu s'a produs revoluție, dar tot s'a făcut o mișcare ce n'a plăcut guvernului de atunci și tinerii mai «colțoși,» așa diși «bonjuriști» aū fost surghiniți,

carî pe la moșiile lor, carî afară din țară. Alexandri, silit să plece, să-și părăsescă iubita sa patrie, i-adresază aceste cuvinte:

Scumpă țară și frumoasă
O Moldovo țara mea,
Cine plăcă și te lasă
E cuprins de jale grea...

Din fericire, surghiunul n'a ținut prea mult; s'a întors în țară, a luat parte la divanul *ad-hoc* la 1857 și a cântat uni-rea principatelor:

Haï să dăm mână cu mână
Ceï cu inimă română!

După 1866 se retrase din politică și fu unul din întemeietorii societății literare *Junimea* din Iași, care înființă revista «*Convorbiri literare*.» În acest timp scrise *Pasteluri*, considerate drept cele mai frumoase poezii ale lui. Din ele face parte «*Concertul în luncă*,» în care ni se înfățișează florile și păsările în celebra luncă de la Mircescî, iubitul său loc de retragere, de dulce meditațiune.

Când veni răsboiul din 1877, Alexandri cântă faptele vitejesci ale ostașilor noștri. Cine nu cunoște «*Peneș-Curcanul*,» — «*Sergentul*,» — «*Balcanul și Carpatul?*»

Precum a cântat întâmplările din timpul său, tot ast-fel Alexandri a reînviat câte-va figuri eroice din trecutul neamului nostru: pe *Ștefan cel Mare*, pe *Dan, căpitan de plain*, pe *Despot-Vodă* ș. a.

În anii din urmă Alexandri a fost ministru al țării la Paris. Acolo s'a îmbolnăvit și, revenind în patrie, și-a dat sfârșitul n anul 1890.

Ultimele sale lucrări au fost două piese: «*Fintina Blanduziei*» — și «*Ovidiu*»

Totă poezia lui Alexandri este reflexul vieții și caracterului lui. Fericit în viață, cunoscând miseria și nevoile numai de departe, vesel tot-d'a-una, el a transmis operelor sale acea veselie care te încântă, acea tinerețe și fericire carî vor face din ele un adevărat tezaur pentru literatura română.

Gheorghe Adamescu.

Taifasuri cu moș Gheorghe (1).

Cine face cartea.

Astăzi, moș Gheorghe, se scrie tot ce se face în totă lumea. Astăzi avem drum de fer, telegraf și tipar. Intr'o singură zi, noi putem scrie ce-i în totă lumea. Astăzi să scrie tot ce gândim și tot ce facem noi ca să trăim. Peste mii de ani, oamenii cari vor trăi atunci, au să scie cum am trăit noi acești din ziua de azi. Peste mii de ani, oamenii de atunci n'au să potă crede că, în vremea noastră, eră multă lume cari nu scia să scrie și să citească! Noi, cari scim să citim cărțile, noi scim astăzi cum trăiau, pe unde trăiau și cu ce trăiau oamenii cu mii de ani în urma noastră, pentru că ne-au rămas din vechime câte-vă cărți scrise de pe vremea aceia.

Tot ce gândim noi astăzi scriem; cei cari au să trăiască după noi au să scie ce am gândit noi; au să scie ce făceam noi ca să putem trăi, iar ei au să nascocască și alte lucruri ca să le ușureze vieța. Urmașii lor au să găsească scris de la urmașii noștri și tot așa în veci de veci.

Astăzi, un meșter mare, scrie despre meșteșugul lui, scrie cum a făcut el, cum a gândit el, de a ajuns om folositor celor-l-alți, adică om mare. Acum nu mai este nevoie să vie cine-vă la dînsul, cine scie de unde, ca să vadă cum lucrează el: ori și cine cumpără cartea scrisă de dînsul, face cum scrie în carte și învață meșteșugul lui. Când, alt om, va scrie altă carte, ea va căută să mai nascociască ceva și de la dînsul și va face o carte și mai bună, pentru că într'insa are să fie scrisă și nascocirea lui.

Va să dică: cu cât trece vremea, cu atâta oamenii se întrec în gândiri mergătoare înainte și de aceea, cu cât trece vremea, cu atâta cărțile se fac mai bune. *După cum crește mîntea omenescă, tot așa crește și se priminesce și cugetarea din carte.*

Așa sînt cărțile de azi; ele sînt mai bune de cât cărțile

(1) Veđi No. 28—29, 30, 31, 32.

cară erau în vremea părinților noștri pentru că ei sciau mai puține lucruri de cât noi; și dacă sciau mai puțin de cât noi, va să zică sciau mai puțin de cât noi cărțile din vremea părinților noștri erau mai bogate de cât cele din vremea bunicilor noștri și de cât a răsbunicilor.

Cine face, dar, o carte?

Cartea o face nevoia, adică trebuința vieții. Într'o carte se găsește cugetarea lumii întregi de miș de ani încôce. Într'o carte se găsește cugetarea a sute de miș de omeni.

Acea cugetare, după ce a trecut prin sute și mii de capete, după ce s'a cioplit, s'a dres și s'a neteșit; după ce a ajuns, în vremea noastră, în capul nostru, mai punem și noi ce-î al nostru, o tipărim și împrăștiem apoi cartea în totă lumea, ca să slujescă tuturor omenilor de pe fața pământului, omenilor de acum și celor ce or veni după noi.

Să luăm o pildă:

Un om șede la foc și privește cum fierbe oia și cum se ridică în sus capacul. Stă el și-și face socotelă: ore de ce sare capacul oiei? El pune o piatră pe capac și vede că, după o bucată de vreme, sare iar capacul cu piatră cu tot. Atunci îi vine în cap cugetarea asta: *aburul apei are putere*. S'apucă și scrie și se duce vestea că aburul apei fierte are putere. Cei cari au urmat după dînsul, au făcut și ei încercare, au primenit cugetarea lui așa de tare, în curgerea vremei, că, la sfîrșit au pus și la ham puterea aburului! Oia lui îi pusă astăzi pe rôte și să chîmă *tren*; de dînsa se lîgă o sumedenie de vagone, grele cât tôte țilele, și ne ducem ca gîndul! dar peste o sute de ani!?

Tot așa cu tôte născocirile: cu telegraful, cu mașinele de arat, mașinele de cusut și tôte mașinariile cari ușurează munca omenescă. Astăzi *merge lumea repede înainte, numai pentru că avem cărți*.

Viața omenilor.

Omenii nu trăiesc numai trupesce. Tôte *meșteșugurile sînt născocile pentru ușurarea vieții omenesci*. În lume mai este ris și plîns, bucurie și întristare, *plăcere și durere*. Unele lucruri ne fac să simțim bucurie, altele ne fac să simțim întristare sau durere: bucurie, de pildă, când plouă la vreme; întristare, în vreme de secetă. Bucurie când vedem

un prieten, o rudă, pe care n'o vedusem demult; mâhnire când ne gândim la năvălirea dușmanilor. In lume este iubire și ură. Iubim tot ce-î frumos și bun; urim tot ce ne pöte face rău. Dacă punem la o laltă: *lupta pentru traiul trupului, plăcerea și durerea, iubirea și ura*; töte acestea alcătuiesc **viața omenescă**. *Țintu vieții omenesci este fericirea*. Când va lipsi din lume durerea și ura, *viața va fi fericită*.

Cum vedem *viața este o luptă*. Acastă luptă îi de două feluri: *luptă pentru sănătatea trupului*, de pildă câștigarea hranei, apărarea trupului de tot ce-l pöte nimici; *lupta pentru sănătatea sufletului*: priceperea rostului lumii, câștigarea fericirii. *Numai omul care are un meșteșug, numai omul care pricepe rostul lumii, numai omul care scie să lupte pentru fericire, numai acel om duce o viață omenescă*.

Ce-î șcöla. ?

Șcöla este lumea. In lume ömenii învață cum să trăiască. Fie-care om are un meșteșug cu care se hrănesce. Fie-care meșteșug are învățătura lui, maeștrii lui și ucenicii lui. *Învățătura cărței este ea învățătura unui meșteșug. Inșă cartea este meșteșugul meșteșugurilor. In cărți stă scris tötă învățătura vieții*: cine scie carte pöte învăța orice meșteșug. Cine scie carte scie tot ce-î pe lumea asta: din acastă pricină noi **dicem șcölă** locului unde învățăm carte, adică locul unde învățăm să cunöscem lumea și viața.

Când avem o bubă care trebuie să spargă, doctorul ne dă doctorii ca să cöcă mai repede și să scăpăm de durere. Este în capul lumii o bubă mare care-î ține mintea în întuneric și nepricepere: buba asta se chiamă **nesciința vieții**. Lumea singură s'a tăcut doctorul ei: a găsit lécul! *Lécul nesciinței este cartea, este șcöla. Șcöla grăbesce spargerea nesciinței, spulberă întunericulei; șcöla-î viața înșăși din lumea asta*.

— Auđiți voi, spune moș Gheorghe, sculându-se ca să-și îndrepte spatele înțepenit ascultându-mă, auđiți voi băieți ce-î șcöla?

— Auđim! răspunse doi însuraței, gineri de ai lui moș Gheorghe, cari venise în urma lui.

— *Vă blestem băteți: să nu muriți voi în legea creștinească dacă nu v'ei pune carnea la saramură și nu v'ei da copiii la școlă!*

Sp. Popescu.

Profesor la gimnasiul din Vaslui.

DESPRE RÎIE

Rîia este o bôlă care produce pe corpul omului o mâncărime îngrozitoare. Pricina mâncărimei sunt nisece viermușori, în chipul păianjenului, ascunși în beșicuțele de sub piele, numiți Sarcopți, care îndată ce dau de căldură devin foarte vioi, și prin urmare și mâncărimea pricinuită de ei devine mai îngrozitoare. Tot asemenea se întâmplă și în timpul nopței și când bolnavul șade în jurul focului. Bolnavii de rîie se chinuesc tótă nóptea scărpinându-se și sgârâindu-și pielea cu unghiele, neputând să dormă nici de cum. Pe pielea rîioșilor se ved nisece bescici, une ori în formă de bube pline cu puroi; în aceste beșici șade păianjenul rîiei, pe care îl pôte lesne ridică de acolo dacă ai o mână ușoră, cu ajutorul unui ac. Rîea la copii este foarte primejdiosă, căci pielea lor fiind fragedă, acele scărpinături și mușcături ale sarcoptului le produc nisece adevărate răni

Sarcoptul trece de la un rîios la un sănătos prin orî-ce lucru imprumutat, dar mai su sémă pin șervete și prin hainele de lână; deci rîia este o bôlă contagiósă, care lesne se transmite de la un om la altul.

În vremurile trecute vindecarea rîiei eră foarte anevoiósă, căci încă nu se descoperise nici acel păianjen și nici mijlocele de-a-l omori; astă-đi însă, prin un metod foarte lesnicios, poți să te cureți de rîie numai în 24 ore, și iată cum:

Se frecă cu săpun negru de păcură tot corpul rîiosului, iar în lipsa acestuia și cu săpun ordinar. Prin această frecare se deschid locuințele sarcoptilor; în lipsă de săpun corpul se pôte frecă cu un ciorap aspru sau cu un cocean de porumb, însă mijlocul acesta e cam dureros. Indată după frecare bolnavul intră într'o bae de apă caldă făcută cu leșie tare, în care să se pună multă cenușă. În această bae bolnavul trebuie să șadă cel puțin o oră, spălându-se și frecându-se bine cu un ciorap aspru; asta să facă ca sarcopții să iasă din locuințele lor la suprafața pielii.

După ce bolnavul ese din bae se unge pe piele cu o alifie

de pucioasă, care omoră pe dată toți acei păianjeni ai riei.

Acastă alifie se găsește la fie-care farmacie sub numele de Helmerich și nefiind otrăvitoare se dă și fără rețeta doctorului; în fine după ce bolnavul s'a uns bine cu alifie peste tot corpul, se îmbracă cu hainele sale, care asemenea trebuie afumate cu pucioasă sau puse într'un cuptor cu o căldură de cel puțin 80° ca ast-fel să moră sarcoptii din ele. A doua și bolnavul trebuie să se spele din nou în bae, pentru a curăți alifia după corpul său și cu modul acesta se vindecă de rîia.

Acest păianjen al riei s'a descoperit abia prin secolul trecut de un student italian, care l'a observat pe corpul unui mort de rîie și i-sa dat numele de Sarcopt. El face parte din clasa *Parasitilor*, adică insecte fără nici o meserie precum mai sunt: păduchii, puricii, țînțarii, viermii din intestine, trichina, panglica sau tenia și limbricii.

Tóte aceste sunt insecte fără meserie și nu au alt lucru de cât să se nutrească din carnea animalelor, avendu-și locuința prin diferite părți ale corpului precum: sub piele, în intestine, în mușchi, în creier, în stomac, în tubul digestiv și în alte părți.

D. Popescu

Inv. dirigit, Sângeru-Prahova.

CUM E FĂCUTĂ LUMEA, ȘI DIN CE ?

I

lucru de mirare, că iarna pe suprafața pământului e un ger de crapă lemnele, iar în adîncimile pământului — după cum spun învățații — e vecinic o văpaie de foc nestins care topește și pietre și fier și tot felu. de metale.

Învățații spun, că precum la suprafața pământului e mai multă apă de cât uscat — de trei ori e mai întins oceanul de cât pământul uscat — tot așa în întregimea pământului e mai mult foc de cât pământ rece. Pământul e un glob mare de foc peste care s'a prins o cójă suptire de pământ și de pietre, și pe această cójă stau munții și apele și orașele cu ómenii și pădurile cu tot soiul de fiare. Și spun învățații, că această cójă rece a pământului nu e mai grósă, făcînd potrivire de măsură la mărime, de cât cója unui ou. Cât de mult e albușul și gălbenușul și cât de suptire e cója de peste ele, așa de mult e focul din pământul nostru și așa de suptire e cója pământului.

Acum, tóte sînt bune, dar d-vóstră sînteți ómenii cu minte și nu credeți pe cuvînt ori-ce vi-se spune. Par'că vîd cum

dați din cap și diceți: Ei! Aș vrea să văd eu pe un învățat ca acela și să poftescă să-mi răspundă la ce l-aș spune eu. Să-mi spuie adică:

1. De unde scie d-lui, că e foc nestins în adâncimea pământului? Dar la urmă, haid să dicem că este, dar

2. De ce nu se topesce căja aceia a pământului, dacă e așa de suptire? De atâta foc ar trebui să se topescă! Și dacă nu l-aș înfundă pe învățatul meu cu asta, apoi l-ași întrebă:

3. De ce nu crapă căja pământului, dacă e suptire? De ce nu plesnesce de greutatea munților și a orașelor?

Frumoșe întrebări. Dar îl rog pe cetitorul, care le-a pus, să nu-și facă neastîmpăr, căci îi voi răspunde eu. Dar din capul locului mărturisesc, că eu nu sînt învățat și că nici eu n'am crezut d'întăiu cele ce mi le-au spus învățații. Dar am vădit că au dreptate, și o să vedeți și d-vóstră. Eu nu cer să mă credeți pe cuvînt; eu vin ca avocatul, eu doveđi.

Că e foc în adîncul pământului, gîndim numai. Luna nu e de foc, și de aceia are lumină așa de slabă, și aceia resfrîntă din sóre, adică întocmai cum o oglindă — care dicem că e luna — nu dă lumină, dar dacă punem în fața ei o lampă — care ar fi sórele—oglindea resfrînge lumina lampei. Sórele însă e întreg de foc, și asta, cred, că n'are nevoie de doveđi. Mai toate stelele de pe cer sînt de foc. Acú: toate stelele, cu lună și cu pămînt cu tot, sînt făcute de acelaș Dumneđu și toate într'acelaș chip, din foc în forma rotundă și cu drumuri anumite prin văđu.

Iată dar, că dacă toate stelele sînt de foc, și luna și pămîntul trebuie să fie făcut din foc. Dar într'atâta amar de ani, de cînd stau stelele în văđu, cele mai mici au început să se răcescă și să prindă o căja cum prinde spumă laptele cînd îl fierbi încet. Luna și pămîntul au prins căja—și or fi prins căja și alte stele, pe care nu le scim.

Pân' aici e bine. Cetitorul simte, că la urma urmei stelele sînt făcute din foc. Dar tot nu-î intră în cap un lucru: ce fel de foc e acela? E flacăra? Ca să fie flacăra, trebuie să ardă ceva, lemne, ori-cine scie ce. Ori e alt-fel de foc? Și de ce nu se isprăvesce o dată, căci focul de lemne să isprăvesce, flacăra luminării se isprăvesce, și tot ce e foc are un sfîrșit, cînd nu mai e ce să ardă?

Să vedem. Întăiu, să-mi răspundă mie cetitorul: numai lemnul arde? Cine n'a vădit fier înroșit în foc? Fierul, cînd e roșu, arde, Acum să dicem că sórele e de fier aprins. Pămîntul a fost și el o dată un glob de fier aprins, care s'a rîcit pe d'asupra — pôte de aceia e atâta fier în pămînt, căci ómenii tot scot fier și nu-l mai isprăvesc.

Dar nu numai fierul arde. Cine a fost într'o fabrică de sticlă, a vădit în cuptóarele de acolo cum ard pîetrele, adică se topesc de se fac un aluat aprins. Acum să dicem, că

sórele e de piatră topită și aprinsă. Tot așa și pământul. Dar cine a vădut cum se tórnă clopotele, scie că și acióia saú schija se topesc și se aprinde

La urmă, fier, piatră, acióie, aur, argint, plumb, cositor, tóte se topesc și ard. Deosebirea între focul lor și al lemnului, e că focul lor e fără flacără — cel puțin fără flacără mare. Cărbunii de pământ pe care-î aprindem în sobe, ard și ei fără flacără.

Iată dar, focul din care sînt făcute stelele. Aur, argint, fier, aramă, plumb, pietre și câte minerale și metale sînt pe lume, tóte sînt amestecate și aprinse, și ard într'una, și acéstă amestecătură aprinsă de materii se învîrte prin vîzduh și alérgă prin nemărginirea lumii, și alergând să rozunzece ea de sine-și, iar noi îi dîcem *stea*.

Scim din Biblie, că Dumneđeú a făcut lumea din nimic. Vorba asta trebuie s'o înțelegem așa: Dumneđeú a făcut lumea — adică nenumératul număr de stele — din *foc*, pe care l-a lăsat să se învîrtéscă prin spațiú, prin *aer* plin cu aburii de *apă*. Dar din ce a făcut El aerul, apa și focul? Asta nu se póte cercetá de mintea omenéscă, și orí cât ne-am strădui să găsim începutul acestora, nu putem. Le-a făcut puterea lui Dumneđeú — din nimic.

Focul stelelor se stinge și el cu vremea. Aluatul aprins al lor se récoresce, dar — cea ce e lesne de priceput — nu tot într'aceiași vreme, ci pe rînd. Intâiú se récesce de-asupra: aurul se învîrtoșézá, fierul se învîrtoșézá și tóte materiile récite se fac tari. Apoi, încetul cu încetul stéua să récesce tot mai mult, și în urmă se stinge de tot. Ce se întîmplă cu stelele stinse saú mórte, o să vă spuú de altá-datá, căci e frumos să sciți, cum ele își pierd cărarea hotárită de D-đeú și rétăcesc prin vîzduh a lene și în voia întîmplării, căci nu au foc în ele, iar focul e puterea care le pórtá. Toți am vădut în viață stele cădînd prin vîzduh și prăpástuindu-se: sînt stele stinse cari pier.

Acum să ne întórcem la întrebările cetitorului. De unde sciú invéțații că pământul nu e stins de tot, că în adîncul lui e foc, e materie aprinsă? S'au scoborît ei, să vadă?

S'au scoborît, și se scobórá. Ómenii pentru multe nevoi sînt siliți să sape în pământ pînă la adîncimi mari: orí caută apă, orí fier, orí sare, orí cărbuni de pământ, orí aur. Dacă scoborim în adîncimea unei ocne, orí a unei săpături, simțim că acolo e cu mult mai cald de cât la suprafața pământului. Și cu cât săpăm mai adînc, cu atâta se face mai cald.

Incercări de felul acesta s'au făcut și se fac necurmat peste tóta fața pământului, și s'a dovedit, că la o anumită adîncime în pământ, căldura rămâne tot aceeași și iarna și vara și nu se schimbă ca pe fața pământului. De aceea apa dintr'un puț adînc ni se pare vara rece, iarna însă caldă.

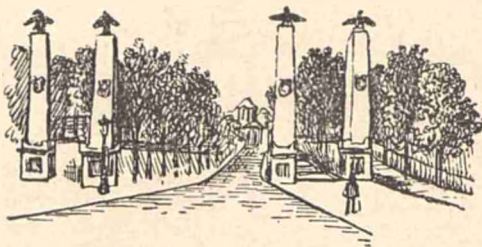
Ni se pare numai, căci ea și iarna și vara este la fel — să dicem de 10 grade: Vara, când aerul e cald la 20 grade, e firesc lucru ca apa cea de 10 grade să ni se pară rece; și dimpotrivă iarna, când aerul e rece de un grad, apa având 10 grade ni se pare caldă.

Pricina că sub pământ, temperatura rămâne și iarna și vara aceeași, e tocmai căldura pământului. Iar această căldură crește la fie-care 30 de metri, spre adâncime, cu un grad Celsius.

Deci dacă ne-am scobori prea adinc, am da de o căldură nesuferită. La o adâncime cam de vr'o 3 kilometri, căldura ajunge la 100 grade Celsius, adică la punctul când începe apa să clocotescă. Cine ar putea să stea acolo! Iar la 35 kilometri în adâncime, căldura e așa de mare în cât se topesc pietrele și fierul și aerul, și de aci în colo e focul cel nesfârșit. Ce grozăvenie de ferbințală o fi pe la mijlocul pământului, numai D-zeu o scie.

(Va urma)

G. C.

Intrarea la Mitropolie.

Biserica catedrală din București

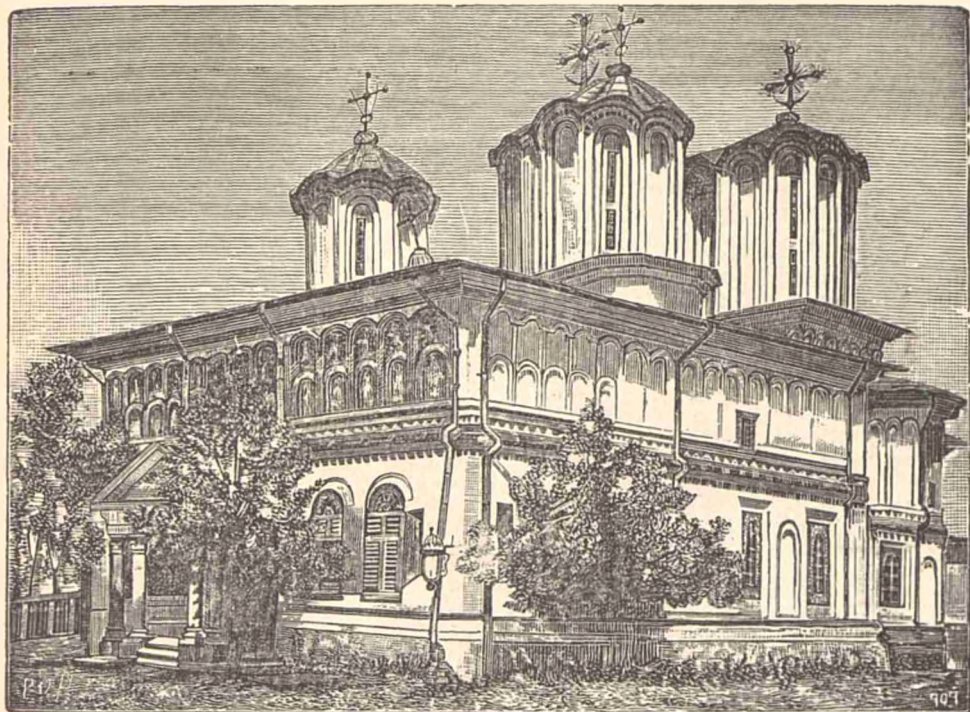

Idirea bisericii catedrale a sf. Mitropolii din București, s'a început pe la 1654 sau 1656 de către Constantin Șerban Basarab. Nu s'a putut termina însă complet de cât mai târziu, căci nu se găsiau zugravii pe vremea aceia ca s'o zugrăvescă. Pentru prima dată s'a servit în ea în anul 1669.

În București înainte de a servi această biserică ca biserică catedrală a servit mai întâiu biserica *Curtea Veche* și apoi *sf. Gheorghe Vechiu*.

Acastă biserică e făcută în stil curat bizantin.

Pictura în interior e aproape ștersă, așa că trebuie luate măsuri de restaurare. Pozițiunea acestei biserici e din cele mai încântătoare. Cine n'a audtit ore de délul Mitropoliei ?

Mitropolia din Bueuresei.

Trebue amintit că aci se află și reședința mitropolitului Ungro-Vlahiei și tot aci se țin și ședințele Camerii.

Cu toate că această biserică e destul de solidă și în urma restaurării ce i-se va face ea pôte încă îndelungită vreme să fie deschisă serviciului divin, totuși e nevoie de o nouă catedrală și acesta pentru demnitatea regatului Român. De o cam-dată e tot discuție asupra locului unde se va clădi noua catedrală. Dorim ca această discuție să se termine o dată căci prea ține de mult.

P. G.

ALBINA

Albina e cunoscută de toți. Ori-cine a gustat vre-o dată miere, se va fi gândit de sigur și la albină, fiind-că ea singură ne dă această mâncare atât de bună la gust. Mierea e nu numai gustosă, ci și folositoare pentru sănătatea celor-ce o mănâncă. Multe bóle de stomac se vindecă, luând din timp în timp câte o linguriță de miere. Din miere se prepară și anumite alifii pentru vindecarea unor bóle de piele.

Albina ne dă, afară de miere, și cêră. Cêra ne servește la multe trebuințe ale noastre. Din cêră de albine se fac făclii, cari sînt mult mai bune, de cât cele făcute din seú ori cêră minerală, pentru-că acelea nu fac fum, care se scie, cât e de stricăcios sănătății noastre. Cêra preparată cu spirt și cu terpenină, ne servește la nobilitarea pomilor prin altoire. Cu ea legăm sau ungem ranele făcute cu cuțitul, ca să împedice apa de a intră în țesăturile pomului și ast-fel vindecarea să se facă mai repede și mai bine. În unele părți locuite de Români se obișnuiesce la Pasce a se împetri oule, cu cêră topită, făcendu-se pe ele diferite figuri frumoase înainte de a le roși.

Albina nu face rău nimênuî. Omul are numai folos pe urma ei. Ea sbóră din flóre în flóre pentru a suga sucul dulce al florilor, suc pe care îl duce a casă, în stup, și din el prepară miere și cêră. Albina adună din flori și polen (praf din flori), care le e trebuincios ca și mierea pentru hrană.

Sucul dulce îl absorb albinele cu limba, cea în formă de măturice, din adîncimea flórei și-l adună într'o bășicuță, care se găsește în interiorul corpului, iar polenul îl adună pe tot corpul lor, tăvălindu-se în lăuntruflórei. Cea mai mare parte a polenului însă îl adună albinița pe partea de sus a piciorilor dinapoi, unde se află nisce fire de pîr în formă de perie.

E frumos, să vezi, cum albinele vin din câmp, încărcate de polen și miere, în cât abia mai pot să sbóre. Când în calea lor se așază pe câte ceva, ca să se odihnescă, mișcă

abdomenul (burta,) din cauza grăbirei respirațiunei, întocmai precum și omul respiră mai repede după o alergare sau după o muncă óre-care mai grea.

Cât de mulțumite și fericite sînt albinele pentru tréba bună ce fac cu atáta sírguință nu numai pentru ele ci și pentru om.

Albina și plantele.

S'a díș mai sus, că albina umblă din flóre în flóre, pentru a aduná sucul dulce și polenul din flóri. Prin acésta ea face neprețuite servicií pomilor, cerealelor, zarzavaturilor, buruíenilor, cu un cuvînt tuturor plantelor, cari atrag albina prin colorile diferite ale florilor lor. Și iatá cum.

Se scie, că praful din flóri, numit polen, este substanța, pe care o produc staminele (nise firicele cu un fel de săculeț în capétul de sus) și care se servește pentru a fecundá sémînța ca prin acésta să o facă bună pentru sporirea plantei.

Polenul așa dară e partea masculină din flóre, iar pistilul, care la unele plante se găsește mai ales în centrul flórei, în mijlocul staminelor, este partea feminină. Dacă nu ar ajunge polen de loc pe pistil, sémînța nu s'ar fecundá și de aceea nu s'ar desvoltá, ci ar secá. Cu totíi scim că sémînța secá, dacă o punem în pámînt, nu încolțesce, ca din ea să se producă o nouă plantă, precum a fost aceia, din care a esít ea. Acum, dacă s'ar întámplá, ca adese-ori să rămáná sémînțele plantelor ne fecundate, s'ar ímpuținá din ce în ce mai mult numéruł acestora și în cele din urmă s'ar stinge cu totul. Acéstá sórtá ar avea-o de sigur acele plante (numite dioice precum e cânepa,) dintre cari uníi indiviđi (unele fire) produc numai flóri cu organe masculine, adică cu staminí, iar alte fire produc numai flóri cu organe feminine (pistile.) Causa acestei íntímplári e lesne de gásit și anume pentru că e mai greu să trecá polenul din florile unui fir pe pistilele altuí fir, mai ales când acestea sînt ceva mai îndepártate unele de altele.

Bunul Dumneđu a îngrijit ínsá, ca să nu să póta stinge speciile de plante. A lásat pe albiñiță să índeplínescá în acest scop aceia ce plantele nu pot să facă, din causă că ele nu se pot mișcá dintr'un loc ínt'r'altul. Sírguitórea albiná, táválindu-se prin flóri, ca să se încarce cu polen, pe care să-l ducá la ea a casá, atinge și pistilele, de cari se lipesc în tot cazul unele párticele de polen; atáta e de ajuns ca fecundația plantei să fie deplin făcutá. Și cu multá íntelepciune a íntocmit Dumneđu acest lucru. El a lásat un obiceiú bun albinelor, ca ele, fără să scie, să nu amestece polenul adunat de la unele plante cu altul de la alte plante.

Orí-cine póte să se convingá despre acéstá bună íntocmire, privind la albine când vin încárcate de la cámpe. Fie-

care albină aduce numai un fel de polen, cea ce înseamnă că acesta e cules numai de la același fel de plante.

Unele plante (plantele monoice,) cum e porumbul, castraveții și alunii, au pe același fir unele flori numai cu pistile și altele numai cu staminii. La acestea fecundația se face, bine înțeles, mai ușor, fiind-că diferitele genuri de flori sînt mai apropiate unele de altele. Cu toate acestea și aci serviciul albinelor e neapărat trebuincios.

Mai sînt iarăși un fel de plante, ale căror flori au atât staminii cât și pistile, (unul sau mai multe.) Aceste plante se numesc ermafrodite, ast-fel sînt merii, peri, prunii ș. a. Ar crede cine-va, că acestor plante albina nu le aduce serviciu fiind-că fie-care flóre își produce tot ce e necesar pentru fecundație și prin urmare pentru sporire. Dar nu e așa. Cea mai bună fecundație nu se face prin unirea polenului cu pistilul din aceeași flóre, ci prin corcire, adică prin ajungerea polenului din o flóre pe pistilul altei flori, bine înțeles de la același gen de plantă, de exemplu de la pîr la pîr, de la măr la măr. Invățatul Darwin a arătat prin exemple practice, că nici o specie de plantă nu se poate menține în generațiunii nemărginite prin fecundație proprie. Incrucișarea (corcirea) fecundației este deci neapărat trebuincioasă pentru viața nesfîrșită a speciilor. S'au făcut încercări cu fecundarea unei plante prin polen din aceeași flóre. Semintele acestor plante s'au dezvoltat puțin, și în număr mai mic și plantele eșite din ele au fost de asemenea plâpânde și cu puțină putere de creștere.

Florile, a căror fecundație a fost făcută prin polen străin au avut semințe mai multe, mai mari și mai frumoase. Din asemenea semințe se dezvoltă în tot cazul plantele cele mai sănătoase, mai frumoase și mai trainice. Acest fel de fecundație o face în parte vîntul prin suflarea polenului din o flóre într'alta și unele insecte, între cari albina este cea mai vrednică, fiind în același timp folositoare omului și prin produsele ei admirabile pentru traiul acestuia.

G. Moianu.

Cugetări

Cine vorbește sîmînă; cine ascultă culege.—Cine găsește casa zidită și masa pusă nu cunoște prețul lucrurilor.—Acela căruia i se permite mai mult de cât se cuvine, dorește mai mult de cât i se permite.—Bagă de sîmînă în tăcere ce vorbește fie-care: conversațiunea ascunde și dă pe față caracterul ómenilor.—Ochii lui Dumnezeu privesc pe cel drept și urechile i-ascultă rugăciunile.—Argintul prețușce mai puțin de cât aurul, aurul mai puțin de cât virtutea.

SLUGA DRACULUI

DE

TOLSTOI.

n timpurile vechi trăia un om avut și bun. Mulți servitori serviau la el, și se lăudau cu stăpînul lor:

Ei diceau:

Pe pămînt nu se află un stăpîn mai bun ca al nostru. El ne dă bine de mîncare și ne îmbracă bine, împarte lucrul după puterile noastre—pe nici unul nu-l supără cu vre un cuvînt, nu ține mînie—el nu este ca alți stăpîni, cari se pîrtă cu servitorii lor mai rău ca cu vitele, cari îi pedepsesc și cu vină și fără vină, și de la cari nu auzi nici odată un cuvînt de Dîmne-ajută. Stăpînul nostru ne poftescă binele, ne face bine și ne dă vorbe bune. Viața mai bună nici nu putem avea.

Așa să lăudau servitorii cu stăpînul lor. Și Dracului nu îi părî bine, că servitorii trăiau cu stăpînul lor bine și în iubire, și el înșelă pe unul dintre servitori, care se numia Aleb; aceuia îi porunci să înșele pe cei-l-alți servitori. Și odată cînd toți servitorii lăudau pe stăpînul lor se ridică Aleb și vorbi:

«In zadar vă lăudați voi, fraților, cub unătatea stăpînului nostru. Chiar și Dracul se satură, dacă i-se fac tîte după voia lui. Noi servim bine stăpînului nostru și-i facem tîte pe voie. Numai să poftescă ceva noi îndată îi facem, noi îi ghicim și gîndurile. Cum să nu fie el bun cu noi! Incețiți însă de a-i face tîte pe plac, ba faceți-i rău, atunci și el ca toți cei-l-alți va plăti răul cu rău, ba va fi mai rău ca stăpînii cei mai răi.»

Cei-l-alți servitori începură a se certă cu Aleb pentru așa ceva și să prinseră cu el. Aleb își luă asupra-și a supără pe stăpînul lui cel bun, și dacă nu isbutesc, dăruiesc haîna lui de sîrbătore (care, se vede, pe vremea

aceea erà lucru mare); iar de va isbuti să-l supere, atunci toți cei-l-alți să-î dee lui hainele de sărbătore. Afară de acesta toți cei-l-alți trebuiau să î promită, că vor apara pe Aleb pînă la ultima picătură de sânge. Aleb promise a supăra pe stăpin încă în dimineța următoare.

Aleb erà pus să păzescă oile cele scumpe de prăsilă. Când veni dimineța stăpinul cu nisce prietini la turmă, și le arătă oile cele scumpe, sluga Dracului făcù semn celor-l-alți servitori: «Aveți grijă, acum fac de se supără stăpinul» Toți servitorii se adunase, erau la ușă și se uitau peste gard. Dracul se sui într'un pom, și de acolo privia cum are să-î slujescă sluga lui. Stăpinul se preumblă cu prietenii printre oi, le arăta mieii și voi să le arate berbecul lui cel mai bun.

«Și cei-l-alți berbeci sînt frumoși, dise el, acela, însă, care are córnela încârligată nu l-ași da pentru lumea asta, acela este mai scump ca ochii.

Turma de oi, speriată de ómani se trase la o parte, așa în cât óspeții nu putură vedeà berbecul acela scump; în momentul acela, când berbecul se aflà deosebit de oi, sluga Dracului minà oile într'acolo, așa în cât prietini iar nu puteau să-l vadă. Atunci dise stăpinul către Aleb:

«Aleb, dragă, încercă cu grijă și prinde berbecul acela cu córnela încîrligată.»

Cât ce a dis stăpinul aceste vorbe, se repeđi Aleb ca un leu în mijlocul turmei, prinse pe berbecul cel scump de lînă, îl prinse apoi cu o mână de piciorul stîng de dinainte, îl suci pînă pocni; berbecul sberă și căđu pe genunchi; când îl apucă Aleb de piciorul drept, cel stîng erà rupt de tot.

Prieteni, precum și cei-l-alți servitori strigară, și Dracul nu se putu bucurà destul de istețimea lui Aleb. Pe fața stăpinului puteai vedeà o părere de rău, el plecà capul și nu dise nici un cuvînt. Și prietini și servitorii tăcură — ei așteptau să vadă, ce se va întîmpla. Stăpinul încă tot tăcu, de o dată însă, ca și când ar voi să arunce o povară de la el, începù, a ridica capul și a privi la cer. Trăsurile pe fața lui luciau și zimbînd privi asupra lui Aleb și dise:

«O Aleb! Aleb! stăpinul tîu ț-a poruncit să mă superi. Domnul mieu însă este mai puternic ca al tîu; tu nu m'ai supêrat, cù însă voi supără pe domnul tîu. Să scii, Aleb

că tu nu ai să înduri nici o pedepsă de la mine -- tu ai voit să fii liber, iată, îți dau libertatea ta aici înaintea prietenilor. Plcă în pace și îți ia haïna de sėrbătore cu tine.»

Și bunul stăpîn merse cu prietenii în casă.

Dracul însă scrijni din dinți, cădū din pom și dispăru în iad.

Traducere de I. Căndea.

Bėuturile Aperitive

n obiceiū fōrte rėspîndit la țară ca și în oraș este *a bea ceva înaintea măn-cării*, ... «ca să ne deschidem pofta de măncare.» Bėuturile astea, cu un cuvînt luat din limba franțuzescă, se numesc *aperitive*.

Cum se întîlnesc doi, trei prietenī, dacă e aprōpe de masă, îi auđi: «*Haï să luăm un aperitiv!*» Și merg la cārciumā ori la vre-o bēcănie și cer să vie *un rînd*; mai stau de vorbă, mai iaū cāte o māslină și iar mai cer *un rînd*. Ba sînt unii cari iaū atātea *rînduri* în cāt nici nu le mai pot ține socotelă și numai bāiatul din cārciumā ori din bēcănie mai ține minte cāt le-a dat.

Aveam un prieten, om fōrte de trebă de alt-fel, dar aveā obiceiū *să-și facă poftă de măncare*. Erā funcționar la o cancelarie cam departe de casă. Cānd ieșiau cu toții de la lucru, intraū la bēcănia de peste drum... Dracu o pusese tocmai peste drum!... și luaū cāte o țuică ori o mastică. După aceea se despărțea de ei și o pornia încet spre casă. Nu sciu cum se făcea cā în drumul lui întālnea vre-o patru cincī bēcănii. În fie-care se gāseā țuică bună: la a doua mai bună ca la întāia, la a treia mai bună ca la a doua și așā mai departe. Cānd ajungeā acasă erā numai *potrivit*... Poftă de măncare? de! El điceā cā are, dar eū îl vedeam cā d'abia gustā din bucate.

A trecut multă vreme și nu l-am mai văzut. Mi-a spus cine-vă că a murit la spital... «din beție.»

E o idee cu totul greșită că, dacă bei vre o beătură de acestea, îți faci poftă. Poate o și două, o lună sau și mai mult, să simți că în adevăr mănânci bine; dar după aceea vine o grozavă oboseală a stomacului și ajunge această prețioasă mașină să nu mai macine de loc. De alt-fel, este cunoscut că bețivii mănâncă foarte puțin. Am cunoscut pe unul care cerea la birt o friptură și... murături; iar când isprăvea, vedea că din bucățica de carne rămăsese cam trei sferturi pe taler, iar murăturile erau sfârșite, ba une-ori cerea și a doua porție.

Mi-aduc aminte cum râdea de mine când mă vede că mănânc cu poftă. Imi dicea sârmanul—Domnul odihnească-l! căci a murit după o bătă groznică—îmi dicea râdând: «Mă, da găman esci! O să crăpi într'o și de atâta mâncare! Și barem dacă ai bea, s'ar mai aședă nițeluș... Auzi! Un pahar două de vin la masă și acela cu apă!?! La ce vrei să-ți slujescă numai atât.» Bietul om!... Par'că l-auz și acum cum dicea câte-o-dată când d'abia se ținea pe picior: «Mă! Românul vrednic ia plosca și când a pus-o la gură, a și dat-o gata!»

De aceea, repet, rău obiceiul este a bea înaintea mesei. Și ce bem de obicei? țuică, mastică, rachiul de drojdi, pelin; ... la orașe bitter, vermut, ba cei ce se cred mai *subțiri* beau absint.

Am să vă spun în numerele viitoare ce sînt toate acestea.

Radu.

De la un Filosof

Leneșii nu trebuie socotiți între vii; sînt nisee morți pe cari nu-i poți îngropa.

O Fermă-Lăptărie model

n apropiere de București, lângă stațiunea de cale ferată Periş, administrațiunea domeniului coronei a înființat o fermă văcărie model.

Scopul înființării acestei ferme-văcării la Periş este, îmbunătățirea vitelor de pe domeniile coronei prin rase de vite străine cu aptitudine la producțiune de lapte, încurajarea industriei fromagere și înlesnirea desfacerii măi cu înlesnire a produselor de lăptărie în capitală.

Instalațiunile fermei, după cum am putut să observ sînt: 1) un grajd pentru 60 vaci prevădut cu conducte de apă și canale de scurgere; 2) localul pentru preparațiunea untului și a brânzei, prevădut cu toate aparatele trebuincioase și cu un sub-sol sistematic construit; 3) diverse mașini; 4) un puț artezian; 5) ghețarie; 6) o magasie pentru furage; 7) câte-vă salașe pentru rîmători și 8) o infirmărie.

Ferma e prevădută încă cu un parc plantat de curînd, cu livezi artificiale și câmpii pentru cultura sfeclei furagere.

După matură chibzuință, administrațiunea domeniului coronei a hotărât a aduce tauri și vaci de rasa alpină, varietate *Algau*, căci acestea se învață măi lesne cu clima de la noi și sînt foarte bune de lapte.

Numărul vitelor importate din *Bavaria*, ținutul *Algau* în luna Octombrie anul expirat, pentru ferma de la Periş, au fost 30 vaci și 2 tauri.

După observațiuni și cercetări s'a constatat, că aceste vaci, cu toate că sînt tinere și pentru întăia dată au fătat, dau totuși o cantitate de lapte de 12 litruri pe zi, lapte de bună calitate, gras. Din 25 litruri de lapte se extrage un chilogram de unt.

Vacile cu taurii și vițeii produși fiind de o remarcabilă frumusețe, administrațiunea domeniului coronei a hotărât de a mai aduce încă 30 vaci din aceeași varietate și rasă, pentru ferma lăptărie de la Periş.

Pe lângă acesta s'a hotărât curcirea taurilor cu vaci moldovenesci bune de lapte.

Ast-fel, dacă se ține sēmă de diferite și reale îmbunătățiri ce s'au făcut sub toate punctele de vedere pe domeniile coronei și mulțumită tactului și activității neobositului administrator d-l I. Calenderu, neapărat că orî și cine trebuie să aștepte cu încredere că și întreprinderea de la Periş are să reușescă în totul spre realizarea scopului propus.

Paul I. Oceanu.

Profesor la școala veterinară.

SERBARI ȘCOLARE

La școlă din comuna Priboeni, județul Muscel, s'a dat în ziua de 1 Ianuarie a. e., o mare serbare populară în folosul școlii.

La această serbare a luat parte un mare număr din învățători și învățătoarele județului Muscel, împreună cu d-l I. N. Cloean, revisorul școlar al județului.

Pe lângă jocurile și cântecele naționale executate de școlari, s'a dat și o mică reprezentație morală și instructivă la care, pe lângă învățători și revisorul școlar au luat parte încă aproape trei sute persoane, gospodari din sat și din vecinătate.

Tot la această școlă, cu începere de la 15 Martie a. e., cei patru învățători ai școlii au început o serie de conferințe populare, în care se arată importanța școlii, igiena satelor, foloșele muncii, alcoolismul și relele lui, importanța portului și cântecelor naționale și mai pre sus de toate, frumoșele învățături ale religiei creștine.

Rădulescu Codin.

FELURIMI

Cum se scumpesc viața.

Astăzi ne plângem, că toate lucrurile se scumpesc, mai ales cele de neapărată trebuință. Și cu drept cuvânt. Pe la începutul veacului acestuia, în România prețurile erau așa de mici, în cât nu'ți vine să crezi. Pe vremea Nemților cu căoa (se numeau așa fiind-că soldații își împleteau pelerul în cozi ca fetele) ocaua de pîne era o para, ocaua de jimblă două paraie, ocaua de brânză 7 parale, ocaua de carne de vacă 2 parale, iar carnea de miel 4 parale. Un car de lemne costa 3—7 lei vechi. O vacă se vindea pînă la 10 lei; o pe-reche de boi bun costă 25—50 lei. Un cal 20—25 lei, o oie 2 lei jumătate, un berbec 3 lei, o gîscă de la 6—8 parale, un curcan 10 parale, o găină 4 parale și tot 4 parale o pe-reche de pu. Intr'un hrisov de la începutul veacului, aflăm că un țaran din județul Dâmbovița a dat un munte pentru un cal, ca să aibă cu ce merge ca hagiū la Ierusalim. Un munte, o moșie înrégă, pentru un cal care costă pe atunci 25 lei!

*

Cel d'întâiu Român care a bcut cafea.

Ion Tăutul, logofetul lui Bogdan Chiorul, a fost trimis de Vodă la Constantinopol, ca să închine Moldova Turcilor. Stând cu Vizirul la masă, i-s'a adus cafea. Tăutu nu-și putea da cu socotelă ce bcutură e asta, așa neșă, și nici nu visă că ea e ferbinte. El vedeă, că Vizirul nu-și beă cafăua — Vizirul așteptă să se mai rēcescă — și credeă, că Vizirul așteptă ca tăutul să închine și să beă înainte, ca ospe ce eră. Tăutul ridică cęșca și strigând : «Trăiască Măria Sa Impăratul,» dete cafăua pe gât dintr'o sorbitură. De o dată sări în picior, ars pe gât de cafea, și strigă cât îl ținură plămâni : «Trăiască Impăratul și Vizirul.» El a strigat, fiind-că nu mai putea de arsură. Vizirul a rămas cu gura căscată, aușindu-l închinând cu glas așa de tare. Bietul logofet și-o fi adus aminte multă vreme de «bcutura Turcului.»

*

Mujdea.

Din țilele lui Mircea-cel-bătrân, s'a păstrat un obicei nunit mujdea, pînă la începutul vécului nostru. Mircea a stăpinit Dobrogea și Drăstorul (așă Silistra.) Comunicația pe Dunăre se făcea cu luntri; iarna când Dunărea eră înghețată, comunicația eră cu mult mai mare. Eră obicei că visteria plătea o pungă de bani (500 lei) orî cărui om, fie Român, fie Turc, care aducea mai întăiu vestea la Vodă, că Dunărea a înghețat și circulațiunea cu trăsurile pe ghiată a început. Obiceiul s'a păstrat și după ce Românii au pierdut ținutul de dincolo de Dunăre. El a fost desființat la 1827 de Grigore Ghica.

A P E L

Clerul Mehedințean, plin de rivnă către datoria sa pastorală, -- după ce a pus baze solide unei ccole de cंतăreți bisericesci, iniințată și susținută de societatea «Progresul,» ajutat de delegațiunea județenă, — spre a desăvirși opera sa, s'a hotărit, să iniințeze și o bibliotecă, unde fie-care membru al clerului și fie-care cetățean să pôtă aveă la îndemină lumina sciinței.

Frumoșele rezultate dobindite cu școla de cंतăreți bisericesci ne îndemnă a crede că și formarea unei biblioteci, va fi tot atât de bine primită și sprijinită, pe cât este și de necesară.

Rugăm deci pe toți domnii autori să ajute și domnia lor formarea acestei biblioteci, trimetend gratuit pe adresa Președintelui societății, exemplarele ce vor crede de cuvință.

Președinte al societății e protoereul D. Goliciu, din Turnu-Severin, iar

membrii comitetului: parohul C. Bungețeanu, din com. Cosovățu; parohul Ieonom G. Stănescu, din T.-Severin; parohul G. Pitulescu, din com. Vircio-rova; d-nul D. Bungețeanu, revisor școlar; parohul St. Bălăceanu, din com. Botoești; pr. Eustațiu Amărășescu, din T.-Severin.

* * *

Rog din adîncul inimei pe Onor. domnii autori și editori de cărți să binevoiască a trimite câte un volum din operele d-lor spre a forma o mică bibliotecă școlară în această comună.

N Constantinescu

Invățător com. Budesei, jud. Argeș.

SFATURI PRACTICE

Pentru omișile carî strică varza.

Să se ea vre-o câte-vă cuiburi de furnicare vechi (de unde a fugit furnicile) să se presare pe la rădăcina verzei și chiar pe d'asupra, și cu acest mod pămîntul se va hrăni, iar omișile vor fugi.

*

Pentru omișile carî strică pomii.

Cu apa care ese din spălarea pescelui prospăt și căruia nu i s'a dat de loc sare, în care voim să facem bucate, să se stropescă pomii pe locul unde se află omiși și vor pieri.

Afară de astea să se ungă tulpina pomului jos cu păcură, ca alte omiși să nu se mai sue.

Andone I. Arhire.

Invățător com. Spulber (Vrancea).

Adrese către Redacție

S'a căutat și chiar se caută ca prin apariția revistei «Albina», să se îmbunătățeze sorta țaranului și să-i vie în ajutor cu sfaturile ce i se dau prin citirea revistei.

Andone Arhire

Invățător, Vrancea.

*

De apröpe șese luni primesc atăt eu, cât și mai mulți săteni frunțași de aici, interesanta revistă populară «Albina.»

Bogatul material ce conține fie-care număr înzestrat, în mare parte, și cu articole de ale frunțașilor literaturii noastre, între carî și de ale genialului scriitor, d-l Coșbuc, fac ca această revistă să fie citită cu dragoste de întreg poporul.

Rădulescu-Codin.

*

Nu știu ce mă face să tresalt de bucurie și să mă simt cuprins de nise sentimente nepricepute de dragoste, când ved anunțându-se astăzi că ați atras în partea d-vastră și pe d-nul Coșbuc, l-ați luat alături spre continuarea și ducerea la bun sfârșit a operei ce cu destul succes ați inaugurat. Cucerire mare și plină de folos. Poetul spiritului românesc, scriitorul ce simte și exprimă așa de bine cugetul, pornirea, și graiul poporului nostru.

Coșbuc va săi să pue și nuanța vederilor sale sănătoase în valoroasa revistă «Albina» și întocmai ca acea excepțională specie de insectă al cărei fericit nume răsuna adă de la un colț la altul al țării, va alege nectarul dulce al florilor și ni-l va da să-l gustăm sub formă de miere.

Și de aceea, când ved numele lui Coșbuc trecut printre membrii comitetului de redacție al acestei reviste, inima mi se umple de bucurie, simt plăcerea unui suvenir dulce și speranțe nespuse de mari îmi liăresc în suflet.

Dea cerul, ca această nemerită revistă a poporului să numere cât mai mulți «Coșbucii», spre a pute merge drept și fără ocoluri, către nobila țintă ce și-a luat!!

P. P. Argeșel.

București.

*

Am primit cele două numere din revista «Albina» și am admirat râvna ce puneți în greua sarcină ce v'ați luat, de a răspîndi lumina printre locuitorii săteni, vă rog să mă prenumerați printre abonații revistei.

Fl. Stancioviei

Judecător la ocolul Vulcan, com Brădiceni
(jud. Gorj).

POȘTA REDACȚIEI

D-lui de la Buzău. «D-ta ții: Nu voiesc să m'arăt om învățat — dar ceea-ce aș crede de cuviință e că lucrați fără reson în redactare, căci nu publicați bucatile iscalite prin pseudonime. Nu e nevoie să te arăți om învățat, ca să veți că e nevoie într'o redacție de — siguranță. Ți se trimi o mulțime de informațiuni false, răutăcioase de domni pseudonimi, și cați în cursă. Noi trebuie să cunoșcem omenii cărora avem să le dăm creștere. D-ta ții: «Sint persoane cari din noblețe nu pun numele propriu — ei Dămine! Omenii nobili de ce naiba s'apucă să scrie și să-și murdărescă mâinile cu cernelă! Și așa mai departe. Una crești d-ta că e pseudonimul și anonimul, și alta noi.

— Mai multora cari ne trimet povești, snove, poesiile populare: avem destule de acestea! Vom da de acum mai rar povești și snove. Ne plac mai bine articole de agricultură, de știință popularizată, de istorie etc.

— D-lui Dimitrie Georgescu. Regulamentele, legile etc, sint bune. Să le trimeti.

— D-lui D. Const. Se înțelege. Cine să abonează acum, primesce toate numerele apărute.

— D-l Paul Pavlof, Grozesci. — Volumele de care vorbesi ți-le poți comanda la ori-care librărie din țară. Sint două: unul costă 2 lei 50, altul 3 lei.

— D-sorei E. F. Nu publicăm versuri.

— D-lui Grod. Vom vedea. Nu-i tot aur ce lucește.

Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice

LICITAȚIUNI

La 16 Maii, în pretoriul Ministerului pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparație, adăogiri și mobilier la gimnasiul Roman. Valoarea lucrărilor 52.000 lei, garanție provisorie 4%, definitivă 6%.

2) Continuarea sanatoriului din Predeal. Valoarea lucrărilor 24.000 lei.

3) Diverse lucrări la liceul din Ploesci: sonerii, paratoniere, nivelarea și împietrirea curței, împrejmuire de zid, grilaj și părți de fier. Valoarea lucrărilor lei 17.520,51.

4) Confecționarea aparatelor de gimnastică necesare liceului din Ploesci. Valoarea lucrărilor 1.953 lei.

*

La 18 Maii. 1) Lucrările de reparațiune la Episcopia Roman. Valoarea lucrărilor lei 20.000.

2) Pentru aprovizionarea scólelor secundare, institutelor de cultură, localului Ministerului cum și palatului Mitropoliei din Bucuresci, cu lemnele de foc necesare în iarna 1898/99. Lemnele vor trebui predate cel mai târziu pină la 1 August 1898.

*

La 26 Maii, la Minister și la prefectura Iași licitație pentru dărãmarea clădirei fostă proprietate Panait I. Greu din Iași, lângă noul palat al Universității.

*

La 1 Iunie, în pretoriul Ministerului:

1) Pentru darea în întreprindere a construcțiunei locuinței directorului, halei de gimnastică, soneriilor, paratonierelor și împrejmuirilor de lemn de la gimnasiul din Tîrgul-Jiú. Valoarea lucrărilor lei 47.836,82.

2) Pentru construirea unui pavilion pentru locuința portarului, servitorilor și intendentului, reparațiunei localului și complectarea și repararea mobilierului liceului Matei Basarab din Bucuresci. Valoarea lucrărilor lei 52.956.

3) Pentru lucrările de adăogire la clădire, reparațiune la local și complectare de mobilier la liceul din Buzeu. Valoarea lucrărilor lei 71.881,72.

4) Pentru construirea unui pavilion pentru direcțiune, altul pentru servitor; înființarea unui parc și alte lucrări la liceul din T.-Severin.

Valoarea lucrărilor este de lei 69.000.

La tóte aceste licitațiuni Art. 68--79 din legea comptabilităței publice sînt obligatorii.

Condițiunile speciale și devisul se pot vedeã la Minister, serviciul construcțiunilor, în tóte ȓilele de lucru.